

KARACADAĞ
KALKINMA AJANSI • DEVELOPMENT AGENCY

BREZİLYA – ARJANTİN ÇALIŞMA ZİYARETİ RAPORU

01 – 09 Aralık 2013
HAZIRLAYANLAR

Osman YAKUT
Yönetici Asistanı

Emine ARSLAN
DİFB - Başkanı

İÇİNDEKİLER

1. PROGRAM KATILIMCILARI	5
2. BREZİLYA VE ARJANTİN ÇALIŞMA ZİYARETİNİN AMACI	5
3. BREZİLYA VE ARJANTİN HAKKINDA GENEL BİLGİLER	6
3.1. Brezilya	6
3.2. Türkiye - Brezilya Dış Ticareti	10
3.3. Arjantin	11
3.4. Türkiye – Arjantin Dış Ticareti	15
4. PROGRAMIN İCRASI	17
4.1. Sao Paulo Hali (CEAGESP) Ziyareti	17
4.2. Şehir Pazarı (Mercado Municipal) Ziyareti	18
4.3. Sao Paulo Belediyesi (Sao Paulo City Hall-International and Federative Affairs) Ziyareti	19
4.4. Tarımsal Araştırma Kurumu (The Brazilian Agricultural Research Corporation-EMBRAPA) Ziyareti	20
4.5. Zootečni Enstitüsü (Instituto de Zootecnia-IZ) Ziyareti	21
4.6. Sao Paulo Tarım Enstitüsü (Instituto Agrônômico) Ziyareti	23
4.7. Görsel-İşitsel Bölge (Distrito Audiovisual) Ziyareti	24
4.8. Teknoloji Bölgesi (Technological District) Ziyareti	26
4.9. Buenos Aires Yerel Hükümeti Yatırımcı Hizmetleri Merkezi (General Directorate of the Center of Investor Services of the Government of the City of Buenos Aires) Ziyareti	28
4.10. Arjantin Sanayiciler Birliği (Industrial Union-Department of Regional Development) Ziyareti	30
4.11. Arjantin Sanayi Bakanlığı (Ministry of Industry-National Directorate of Regional Development) Ziyareti	31
4.12. Arjantin Dışişleri Bakanlığı (Ministry of Foreign Affairs-Undersecretariat for Investment Development and Trade Promotion) Ziyareti	32
5. GENEL DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER	35
5.1. BREZİLYA'YA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER	35
5.2. ARJANTİN'E İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER	36
KAYNAKÇA	37

TABLolar

Tablo 1: Program Akışı.....	4
Tablo 2: Brezilya – Arjantin Çalışma Ziyareti Katılımcıları.....	5
Tablo 3: Brezilya'nın Nüfus Yapısı	7
Tablo 4: Brezilya'nın İşgücü, Dış Ticareti ve Bazı Ulusal Hesapları.....	9
Tablo 5: Türkiye-Brezilya İkili Ticareti (1.000 ABD Doları)	11
Tablo 6: Arjantin'in Nüfus Yapısı.....	12
Tablo 7: Arjantin'in İşgücü, Dış Ticareti ve Ulusal Hesapları.....	13
Tablo 8: Türkiye'nin Arjantin İle Olan Dış Ticareti (Milyon ABD Doları)	16

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
BRICS Ülkeleri	Brazil, Russia, India, China, South Africa (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti)
BM	Birleşmiş Milletler
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
IMF	International Monetary Fund (Uluslararası Para Fonu)
SELA	Latin American and Caribbean Economic System (Latin Amerika ve Karayip Ülkeleri Ekonomik Sistemi)
SACU	Southern African Customs Union (Güney Afrika Gümrük Birliği)
LAIA / ALADI	Latin American Integration Association / Asociación Latinoamericana de Integración- (Latin Amerika Entegrasyon Topluluğu)
MERCOSUR	Mercado Común del Sur- (Güney Amerika Ortak Pazarı)

BREZİLYA-ARJANTİN ÇALIŞMA ZİYARETİ PROGRAMI

Çalışma ziyareti, 01-09 Aralık 2013 tarihlerinde gerçekleştirilmiş olup programın akışı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Program Akışı

30.11.2013 - Cumartesi

19.45: Diyarbakır ve Şanlıurfa'dan İstanbul'a Hareket

01.12.2013- Pazar

09.30: İstanbul'dan Sao Paulo'ya Hareket

19.10: Lokal Saat İle Sao Paulo Gaurulhos (GRU) Havalimanına Varış

02.12.2012 - Pazartesi

10.00: Sao Paulo Hali (CEAGESP) Ziyareti

14.30: Şehir Pazarı (Mercado Municipal) Ziyareti

17.00: Sao Paulo Belediyesi (Sao Paulo City Hall-International and Federative Affairs) Ziyareti

20.00: T.C. Sao Paulo Başkonsolosluğu Rezidansında Yemekli Davet

03.12.2013 - Salı

10.00: Tarımsal Araştırma Kurumu (The Brazilian Agricultural Research Corporation-EMBRAPA) Ziyareti

14.00: Zootečni Enstitüsü (Instituto de Zootecnia-IZ) Ziyareti

04.12.2013 - Çarşamba

10.00: Sao Paulo Tarım Enstitüsü (Instituto Agronômico) Ziyareti

20.25: Sao Paulo'dan Buenos Aires'e Hareket

05.12.2013 - Perşembe

10.00: Buenos Aires Görsel-İşitsel Bölge (Audiovisual District) Ziyareti

11.15: Buenos Aires Teknoloji Bölgesi (Technological District) Ziyareti

12.45: Buenos Aires Yerel Hükümeti Yatırımcı Hizmetleri Merkezi (General Directorate of the Center of Investor Services of the Government of the City of Buenos Aires) Ziyareti

16.30: Arjantin Sanayiciler Birliği (Industrial Union-Department of Regional Development) Ziyareti

06.12.2013 - Cuma

11.00: Arjantin Sanayi Bakanlığı (Ministry of Industry-National Directorate of Regional Development) Ziyareti

15.00: Arjantin Dışişleri Bakanlığı (Ministry of Foreign Affairs-Undersecretariat for Investment Development and Trade Promotion) Ziyareti

18.30: T.C. Buenos Aires Büyükelçilik Rezidansında Yemekli Davet

07.12.2013 - Cumartesi

08.30: Uruguay-Colonia del Sacramento Şehir Turu

08.12.2013 - Pazar

11.00: Buenos Aires Şehir Turu

23.55: Buenos Aires'ten İstanbul'a Hareket

1. PROGRAM KATILIMCILARI

Brezilya ve Arjantin çalışma ziyareti programına, Karacadağ Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Başkanı Diyarbakır Valisi Sayın Mustafa Cahit KIRAÇ Başkanlığında; 13 kişiden oluşan heyet katılım sağlamıştır. Çalışma ziyareti programı süresince Karacadağ Kalkınma Ajansı heyetine; bir rehber, bir tercüman ve bir firma yetkilisi eşlik etmiştir.

Tablo 2: Brezilya – Arjantin Çalışma Ziyareti Katılımcıları

Yönetim Kurulu		
Adı Soyadı	Görevi	Unvanı
Mustafa Cahit KIRAÇ	Yönetim Kurulu Başkanı	Diyarbakır Valisi
Av. Osman BAYDEMİR	Yönetim Kurulu Üyesi	Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı
Mehmet Mürşit EKİNCİ	Yönetim Kurulu Üyesi	Diyarbakır İl Genel Meclisi Başkanı
Ahmet SAYAR	Yönetim Kurulu Üyesi	Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
Eyyüp Sabri ERTEKİN	Yönetim Kurulu Üyesi	Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
Genel Sekreterlik		
Adı Soyadı	Görevi	Birimi
Dr. İlhan KARAKOYUN	Genel Sekreter	Genel Sekreterlik
Emine ARSLAN	Birim Başkanı	Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi
Dr. Hasan MARAL	Birim Başkanı	Destek Birimi
Adnan TUZCU	Birim Başkanı	Program Yönetim Birimi
Yunus ÇOLAK	Koordinatör	Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisi
Selçuk MENGÜVERDİ	Uzman	İzleme ve Değerlendirme Birimi
Erhan DEMİRCAN	Uzman	Planlama Programlama ve Koordinasyon Birimi
Osman YAKUT	Yönetici Asistanı	Destek Birimi

2. BREZİLYA VE ARJANTİN ÇALIŞMA ZİYARETİNİN AMACI

Karacadağ Kalkınma Ajansı olarak, **01-09 Aralık 2013** tarihleri arasında, tarım, hayvancılık, tarımsal araştırma ve geliştirme, tarıma dayalı sanayi, KOBİ'ler, kümelenme, yatırım destek ve tanıtım, kentleşme, yoksullukla mücadele ve turizm sektörleri ile ilgili bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunmak, örnek uygulamaları yerinde incelemek, kalkınma alanında faaliyet gösteren kurum/kuruluşlar ile iletişime geçmek ve ilgili aktörlerin deneyimlerinden faydalanmak amacıyla Brezilya-Sao Paulo ve Arjantin-Buenos Aires'e çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

3. BREZİLYA VE ARJANTİN HAKKINDA GENEL BİLGİLER

3.1. Brezilya

Brezilya; resmi adıyla Brezilya Federal Cumhuriyeti, Güney Amerika'da yer alan, kıtanın en büyük ve en kalabalık ülkesidir. Uzun bir Atlas Okyanusu kıyısı vardır. Komşuları, güneyden kuzeye: Uruguay, Arjantin, Paraguay, Bolivya, Peru, Kolombiya, Venezuela, Guyana, Surinam, Fransız Guyanası'dır (Ekvador ve Şili hariç tüm Güney Amerika ülkeleriyle komşudur). Brezilya Bayrağındaki sarı, topraklarından bol miktarda çıkartılan altını, mavi denizi ve yeşil ormanları temsil eder.

Brezilya'nın başkenti Brasilia, politik ve idari merkez olmakla birlikte ekonomi, ticaret ve sanayi merkezleri başkentten uzakta Atlas Okyanusu kıyısında yoğunlaşmıştır. Sao Paulo, güneydoğuda başkentten 1.015 km uzaklıktadır. Diğer büyük şehirler Rio de Jenerio, Belo Horizonte güneydoğuda, Porto Alegre güneyde, Salvador ve Recife ise kuzeydoğuda yer almaktadır.

1500 yılında Portekizli denizci Pedro Alvares Cabral tarafından keşfedilmiş, önce bir Portekiz kolonisi iken, 1822 yılında bağımsızlık ilanından sonra Brezilya İmparatorluğu ve 1889 yılında başkanlık sistemiyle yönetilen Brezilya Federal Cumhuriyeti şekline dönüşmüştür.

Brezilya, 26 eyalet ve bir federal bölgeden oluşur. Başkan, federal hükümetin yürütme kurulunun başıdır. 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren 4 yıllığına Brezilya'nın ilk kadın başkanı Dilma Vana Rousseff göreve başlamıştır.

Brezilya'nın toplam nüfusu 198.656.019 kişidir (2012). Brezilya'nın yüz ölçümü ise 8.514.877 km²'dir. Halkın çoğu şehirlerde yaşamaktadır. Bu rakam toplam nüfusun % 87'sidir. Ortalama yaşam süresi 2012 yılı itibari ile 72,79 olup erkeklerin ortalama ömrü kadınlardan çok daha düşüktür. Erkek nüfusun yaşam süresinin daha kısa olmasının nedeni, 60 yaş altındaki erkeklerde şiddet suçlarından kaynaklanan ölümlerin fazla olmasıdır.

Brezilya'da üç farklı ırk ve bunların karışımından söz edilebilir. Yerli halk, yani Güney Amerika yerlileri, Avrupa'dan gelmiş beyazlar ve Afrika'dan gelmiş siyahlar. Brezilya'nın asıl nüfusu, göreceli olarak küçük kabilelere bölünmüş ve yarı sabit köylerde yaşayan avcılık ve balıkçılıkla geçinen yerlilerden oluşmuştur. 1910'da kitle halinde (bir milyonun üzerinde) Japonya'dan göç almıştır.

Nüfusu 1 milyonun üzerinde on üç şehri olan Brezilya'nın en büyük şehirleri Sao Paulo (12 milyon) ve Rio de Janeiro'dur (6,6 milyon). Brezilya nüfusunun % 81'i Katolik, % 18'i Protestan ve % 1'i ise Müslüman ve Musevi'dir.

Tablo 3: Brezilya'nın Nüfus Yapısı

NÜFUS			
	Birim	Yıl	Değer
Toplam Nüfus	Kişi	2012	198.656.019
Nüfus Artış Hızı	%	2011-2012	8,7
Nüfus Yoğunluğu	Kişi/m ²	2011	23,3
0-14 Yaş Grubu	%	2012	24,6
15-64 Yaş Grubu	%	2012	68,1
65+ Yaş Grubu	%	2012	7,3
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı	%	2012	46,8
Şehir Nüfusu	Kişi	2012	168.602.145
Kır Nüfusu	Kişi	2012	30.053.874
En Kalabalık Şehir (Sao Paulo)	Kişi	2012	20.781.490

Kaynak: Dünya Bankası, 2013

Brezilya; küresel aktör olma yönünde önemli aşamalar kaydetmiş olup, IMF 2012 yılı ekonomik büyüklük sıralamasına göre dünyanın altıncı ve Güney Amerika'nın en büyük ekonomisi konumundadır. Brezilya'nın, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti (BRICS Ülkeleri) ile beraber 2050'li yıllarda dünyanın ekonomik kaderini belirleyecek ülkelerden biri olacağı tahmin edilmektedir.

Brezilya, ekilebilir alanlar açısından zengin bir ülkedir. Ekilen alan, yaklaşık 45 milyon hektardır. Brezilya; şeker, kahve, portakal suyu ve alkol üretimi ile ihracatında dünyada birinci sıradadır. Ayrıca dünyanın en büyük kırmızı et, tavuk eti, tütün, soya fasulyesi, mısır, ananas, kakao, süt, bira ve çikolata üreticisidir. Ülkenin dış ticaret rakamları incelendiğinde, net bir tarım ve gıda sanayi ürünleri ihracatçısı olduğunu söylemek mümkündür.

Modern teknolojilere giriş yapılarak, tarımda makineleşme oranı yükselmiş; gübreleme ve sulama metotları yaygınlaştırılmıştır. Tarım ve canlı hayvan üretiminde artış, ekonominin istikrara kavuşmasına ve fakir kesimin hayat standartlarının yükselmesine katkı sağlamıştır.

Brezilya imalat sanayi, büyüklük ve çeşitlilik açısından Latin Amerika Ülkeleri arasında birinci sırada yer almaktadır. Dünya elektrik üretimi ve tüketiminde 9'uncu sıradadır. Çin'in "Üç Boğaz" Barajından sonra dünyanın en büyük ikinci hidroelektrik

üreticisi olan Itaipu Barajı, Brezilya elektriğinin % 20'sini sağlamaktadır. Brezilya, dünyanın en büyük 13'üncü petrol üreticisidir.

2014 yılında Dünya Kupası ve 2016 yılında Olimpiyatlara ev sahipliği yapacak olan Brezilya'nın altyapıdaki iyileştirme çabalarına hız vereceği düşünülmektedir. Brezilya'nın yatırım çeken önemli eyaletleri Sao Paulo, Rio de Janeiro, Goias ve Bahia'dır.

Brezilya; BM, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), IMF ve Dünya Bankası gibi pek çok uluslararası kuruluşun üyesidir. Ülkemizin de üyesi olduğu küresel sistem için önemli ülkelerden oluşan G-20 grubunun da üyesidir. Latin Amerika ve Karayip Ülkelerinin oluşturduğu, danışma, koordinasyon ve işbirliğinin yanı sıra iktisadi ve sosyal gelişimi de hedefleyen hükümetler arası bir kuruluş olan SELA'nın üyesi olan Brezilya, 19 Latin Amerika Ülkesinden oluşan ve bölgesel entegrasyon ile işbirliğini artırmayı hedefleyen Rio Grubu'na bağlıdır. Brezilya'nın çeşitli ülkelerle imzalanmış ekonomik ve teknolojik işbirliği anlaşmaları da mevcuttur. Andean Ülkeleri ile ekonomik işbirliği anlaşmaları, Hindistan'ın yanı sıra, SACU-Güney Afrika Gümrük Birliği kapsamında Güney Afrika Cumhuriyeti, Botswana, Namibia, Lesotho ve Swaziland ile yakın ilişkileri vardır.

Özellikle Latin Amerika Ülkeleri ile yakın ticari ve siyasi bağları olan Brezilya, ALADI-Latin Amerika Entegrasyon Topluluğu (LAIA)'ya üyeliğinin yanı sıra Arjantin, Paraguay ve Uruguay ile birlikte 1991 yılında MERCOSUR Ortak Pazarını kurmuştur. Bu Ticaret Anlaşmasıyla 1995 yılında söz konusu ülkeler arasında Gümrük Birliği oluşturulmuştur.

MERCOSUR; Avrupa Birliği (AB) modelini izleyerek, serbest ticaret, gümrük birliği ve ortak pazar hedeflerinin hâkim olduğu bir yol haritası çizmiş olup, nihai olarak ise her alanda entegrasyonu sağlamak istemektedir. Tıpkı, AB modelindeki gibi, rekabet politikalarının uyumunun sağlanması, parasal birliğin kurulması, ortak ekonomik kurumların yaratılmasının yanı sıra, özellikle son zamanlarda vurgulanan siyasi birlik konusu MERCOSUR üyelerinin nihai hedefi haline almıştır.

Aşağıdaki tablolarda Brezilya'nın 2011-2012 yılları itibarıyla İşgücü durumu, Dış Ticaret Hacmi ve bazı Ulusal Hesaplamaları sunulmuştur.

Tablo 4: Brezilya'nın İşgücü, Dış Ticareti ve Bazı Ulusal Hesapları

İŞGÜCÜ			
	Birim	Yıl	Değer
İşgücü	Kişi	2011	103.193.816
İşgücüne Katılım Oranı (15+)	%	2011	69,9
Kadın İşgücüne Katılım Oranı (15+)	%	2011	59,6
Erkek İşgücüne Katılım Oranı (15+)	%	2011	80,9
İşsizlik Oranı	%	2011	6,7
İstihdam Oranı	%	2011	56
DIŞ TİCARET			
	Birim	Yıl	Değer
İhracat	\$ Milyar	2012	282
Mal İhracatı	\$ Milyar	2012	242
Hizmet İhracatı	\$ Milyar	2012	40
İhracatın GSYİH İçindeki Payı	%	2012	12,6
İthalat	\$ Milyar	2012	304
Mal İthalatı	\$ Milyar	2012	223
Hizmet İthalatı	\$ Milyar	2012	81
İthalatın GSYİH İçindeki Payı	%	2012	14,0
Türkiye İthalatı	\$ Milyar	2012	1,0
Türkiye İhracatı	\$ Milyar	2012	1,8
ULUSAL HESAPLAR			
	Birim	Yıl	Değer
GSYİH (SAGP)	\$ Milyar	2012	2.366
Kişi Başı GSYİH (SAGP)	\$	2012	11.908
Gini Katsayısı		2009	54,69
İnsani Gelişmişlik Endeksi	Gelişmiş Ülkeler Grubu	2012	0,73

Kaynak: Dünya Bankası, 2013

Sao Paulo; Brezilya'nın 26 eyaletinden birisinin başkenti ve ülkenin başlıca sanayi merkezlerinden biridir. 12 milyonu aşan nüfusuyla Güney Amerika'nın en büyük kentidir. Sao Paulo, Brezilya'nın güneydoğusunda işlek bir liman olan Santos'tan 48 km uzakta, Serra do Mar Tepeleri üzerinde kuruludur. Santos'a elektrikli tren hattı ve otoyolla bağlanmıştır. Bu tepelerden doğan Tietê Irmağı, kentin hemen doğusundan geçer. Sao Paulo, bir dizi küçük kasabaya ve geniş tarım alanlarıyla otlaklara tepeden bakar. Rio de Janeiro, Sao Paulo'nun 355 km kuzeydoğusunda yer alır.

Sao Paulo, 1554'te Portekizli Katolik Rahipler tarafından bir yerli yerleşim merkezi olarak kurulmuştur. 1700'lerde küçük bir kasaba iken, çabuk büyümesinin nedenleri

arasında, verimli toprakları ve yüksek rakımı sayesinde gelişen kahve üretimi yer almaktadır. Yerleşim yeri üç patikanın kesiştiği 800 metre yükseklikte bir tepede iken, kahve plantasyonlarının bölgenin başlıca zenginlik kaynağı haline geldiği 19. yüzyılda Sao Paulo gelişmeye başlamış ve kısa süre sonra da, bir sanayi, ticaret ve bankacılık merkezine dönüşmüştür. Kent ve çevresinde İtalya, Portekiz, İspanya, Almanya ve Japonya'dan pek çok göçmen gelmiştir. Portekizce konuşulan Sao Paulo'da halkın büyük bölümü Katolik'tir.

Sao Paulo'nun 19. yüzyıldan bu yana sürekli büyümesi gecekondulaşmayı da beraberinde getirmiştir. Milyonlarca insan kentin çevresinde, sağlıksız barınaklarda yaşamaya başlamıştır. 20. yüzyılın başlarında, Japon, Suriye ve Lübnanlı göçmenlerin gelişiyle göç dalgası sürmüştür; çevre kirliliği ciddi boyutlara ulaşmış; kent içi ulaşım önemli bir sorun haline gelmiştir. Durmadan yeni yolların yapıldığı ve gökdelenlerin yükseldiği Sao Paulo, "Güney Amerika'nın Chicagosu" olarak nitelendirilmektedir. 1940'ta 1,3 milyon olan nüfusu, hızlı kentsel gelişmeyle 1960'ta 3,7 milyona, 2010'da ise 12 milyona ulaşmıştır.

Hükümetin Öncelikleri

- Sürdürülebilir büyüme hızını korumak
- Açlıkla mücadele
- Enflasyon riskini azaltmak
- Ülkenin mali politikasını güçlendirmek
- Özellikle Çin başta olmak üzere Güney-Güney ticari ilişkilerini geliştirmek
- Çevresel bozulmaları azaltmak
- Eğitim ve araştırmaya yatırım yapmak
- Mozambik ve Angola gibi Portekizce konuşan gelişmekte olan ülkelerle işbirliği yapmak
- G-20 içinde artan uluslararası rolünü sürdürmek
- Ortak Güney Pazarı (MERCOSUR) içinde bölgesel düzeyde entegrasyonu artırmak

Kaynak: ITC, 2013

3.2. Türkiye - Brezilya Dış Ticareti

Dış ticaret rakamlarına bakıldığında, 2007 yılında Türkiye'nin Brezilya'ya ihracatı 230 milyon Dolar, Brezilya'dan ithalatı ise 1,1 milyar Dolardır. 2008 yılında ihracatımız

318 milyon Dolara ve ithalatımız 1,4 milyar Dolara ulaşmıştır. 2009 yılında ise, ihracatımız bir önceki yıla göre % 22 artarak 388 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde ithalatımız % 22 azalarak 1,1 milyar Dolar olmuştur. 2010, 2011 ve 2012 yıllarına bakıldığında, dış ticaret hacminde hızlı bir gelişmenin olduğu açık bir şekilde görülmektedir. 2011 yılı itibariyle Brezilya ile ticaret hacmimiz 2 milyar dolar seviyesini aşmıştır. Brezilya ile dış ticaret dengesi sürekli açık vermiştir. Bu durum cari açığı tetikleyen bir durum olmuştur.

Tablo 5: Türkiye-Brezilya İkili Ticareti (1.000 ABD Doları)

Yıl	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	Dış Ticaret Hacmi
2000	302.505	41.679	-260.825	344.184
2001	212.121	89.817	-122.303	301.938
2002	236.091	48.978	-187.112	285.069
2003	401.826	50.165	-351.660	451.991
2004	566.292	69.355	-496.937	635.648
2005	798.575	103.457	-695.117	902.033
2006	934.782	121.881	-812.900	1.056.663
2007	1.172.669	229.913	-942.755	1.402.582
2008	1.423.867	318.027	-1.105.840	1.741.895
2009	1.105.825	388.149	-717.676	1.493.974
2010	1.347,524	614,551	-732,973	1.962,075
2011	2.074,353	883,471	-1.190,882	2.957,825
2012	1.770,094	1.002,692	767,401	2.772,786

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinden Brezilya'ya ihracat çok az olup son birkaç yılda bazı firmalar Brezilya pazarına mal satmaya başlamıştır. 2012 yılında Şanlıurfa'dan Brezilya'ya herhangi bir ihracat yapılmamıştır. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, Diyarbakır'dan Brezilya'ya yapılan ihracat miktarı, 2012 yılı için 360 bin Dolardır. 2013 yılı aylık verilerine bakıldığında Şanlıurfa'nın Temmuz ayı itibari ile Brezilya pazarına girdiği görülmektedir. Diyarbakır'ın Brezilya'ya ihracatı ise 2013 yılında, 2012 yılına oranla aylık bazda artarak devam etmektedir.

3.3. Arjantin

Arjantin'in adı, Latince "Argentum" (gümüş) kelimesinden gelir. Resmi adı Arjantin Cumhuriyeti'dir. Arjantin'in sahip olduğu toprak, yaklaşık 2,8 milyon km² olup Güney Amerika Kıtası'nda 2'nci, dünya genelinde ise 8'inci en büyük topraktır. Şili, Bolivya,

Paraguay, Brezilya ve Uruguay'la sınırı bulunmaktadır. Başlıca şehirleri; başkent Buenos Aires, Cordoba, Santa Fe, Mendoza, Tucuman ve La Plata'dır.

Arjantin'in nüfusu 41.086.927 kişi olup nüfus artış hızı % 0,9'dur. Etnik grupları; Avrupalı (Çoğunlukla İtalyan ve İspanyol) % 86,4, Melez % 8,5, Arap % 3,3, Yerli % 1,6 ve Asyalı ve diğerleri % 0,4'tür. Arjantin'de konuşulan diller İspanyolca (resmi), İngilizce, İtalyanca, Almanca, Fransızcadır. Dini yapısını ise Katolik (% 90), Protestan (% 2), Yahudi (% 2) ve diğer dinler (%6) oluşturmaktadır.

Tablo 6: Arjantin'in Nüfus Yapısı

NÜFUS			
	Birim	Yıl	Değer
Toplam Nüfus	Kişi	2012	41.086.927
Nüfus Artış Hızı	%	2011-2012	8,8
Nüfus Yoğunluğu	Kişi/m ²	2011	14,9
0-14 Yaş Grubu	%	2012	24,4
15-64 Yaş Grubu	%	2012	64,8
65+ Yaş Grubu	%	2012	10,8
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı	%	2012	54,4
Şehir Nüfusu	Kişi	2012	38.063.176
Kır Nüfusu	Kişi	2012	3.023.751
En Kalabalık Şehir	Kişi	2012	13.223.565

Kaynak: Dünya Bankası, 2013

Arjantin, federal bir cumhuriyettir. 23 Eyalet ve 1 Federal Başkentten oluşur. Her Eyaletin ayrı bir anayasaya sahip olduğu Arjantin'de, kuramsal olarak eyaletlerin ciddi anlamda yetki ve gücü bulursa da, tarihi olarak Federal Hükümet baskın olmuştur.

Arjantin 190.000 km² ekilebilir araziye sahiptir. Kurak bölgelerden, subtropikal ormanlara yayılan çeşitli mikro iklimlere ve ekosistemlere sahip Arjantin'de çok çeşitli ürünler yetiştirilebilmektedir.

Ülkenin ve kıtanın en yüksek dağı 6.959 metre ile And Dağları üzerindeki Aconcagua Zirvesidir. Batı yönünde ülke tamamen And Dağlarıyla çevrilmiş olup, bu sıradağlar aynı zamanda Şili ile coğrafi ve siyasi sınırları da oluşturmaktadır. And Sıradağlarının batısında ise çok geniş Pampa Ovası yer almaktadır. Pampa Ovası, ülkenin yaklaşık olarak % 25'ini kaplamakta olup büyük oranda doğal çayırılıklardan oluşmaktadır. Bu ova, geniş bir alana yayılması ve iklim açısından çok elverişli olması nedeniyle fiili olarak ülkenin tarım ve hayvancılık havzasıdır.

Arjantin, doğal kaynakları açısından zengin bir ülke olup Pampa'nın verimli ovaları, kurşun, çinko, kalay, bakır, demir cevheri, manganez, petrol ve uranyum kaynaklarına sahiptir. Ülkenin, Bolivya ve Şili sınırlarında geniş mineral kaynakları mevcuttur. Arjantin, 4.700 kilometrelik sahili ile dünyanın en iyi balıkçılık alanlarından birine sahiptir.

GSYİH içinde % 9,5'lik paya sahip olan tarım ve hayvancılık sektörü, toplam işgücünün % 8'ini istihdam etmektedir. Tarım, Arjantin Ekonomisi açısından anahtar role sahiptir. Tarım ve tarımsal sanayi ürünleri, toplam üretim içinde yarıya yakın yer kaplamakta ve toplam ihracatın yaklaşık % 54,3'ünü oluşturmaktadır. Hububat ve yağlı tohumlar da, toplam tarımsal üretimin yarısını oluşturmaktadır. Soya Fasulyesi üretiminde rekor artış yaşayan Arjantin, soya yağı ihracatında dünyada birincidir. Arjantin'in bölgesindeki pazar payı, tarım ve gıda sanayi alanında giderek artmaktadır.

Arjantin, enerji ihtiyacını büyük ölçüde kendi kaynaklarından sağlamaktadır. Petrol, doğal gaz, kömür üretimi ve hidroelektrik jeneratörler ve nükleer güç santralleri ile kendi kendine yeten bir ülke olan Arjantin, komşu ülkeler için önemli bir doğal gaz rezervine sahiptir.

Aşağıdaki tablolarda Arjantin'in 2011-2012 yılları itibarıyla İşgücü durumu, Dış Ticaret Hacmi ve Bazı Ulusal Hesaplamaları sunulmuştur.

Tablo 7: Arjantin'in İşgücü, Dış Ticareti ve Ulusal Hesapları

İŞGÜCÜ			
	Birim	Yıl	Değer
İşgücü	Kişi	2011	18.631.592
İşgücüne Katılım Oranı (15+)	%	2011	60,7
Kadın İşgücüne Katılım Oranı (15+)	%	2011	47,3
Erkek İşgücüne Katılım Oranı (15+)	%	2011	74,9
İşsizlik Oranı	%	2011	7,2
İstihdam Oranı	%	2011	56,3
DIŞ TİCARET			
	Birim	Yıl	Değer
İhracat	\$ Milyar	2012	96
Mal İhracatı	\$ Milyar	2012	81
Hizmet İhracatı	\$ Milyar	2012	15
İhracatın GSYİH İçindeki Payı	%	2012	19,7
İthalat	\$ Milyar	2012	84
Mal İthalatı	\$ Milyar	2012	65,5
Hizmet İthalatı	\$ Milyar	2012	18,5

	Birim	Yıl	Değer
İthalatın GSYİH İçindeki Payı	%	2012	17,4
Türkiye İthalatı	\$ Milyon	2012	316
Türkiye İhracatı	\$ Milyon	2012	368
ULUSAL HESAPLAR			
	Birim	Yıl	Değer
GSYİH (SAGP)	\$ Milyar	2011	446
Kişi Başı GSYİH (SAGP)	\$	2012	17,660
Gini Katsayısı		2010	44,49
İnsani Gelişmişlik Endeksi	Çok Gelişmiş Ülkeler Grubu	2012	0,811

Kaynak: Dünya Bankası, 2013

Buenos Aires; Atlantik Okyanusu kıyısında, Río Paraná ve Río Uruguay Nehirlerinin oluşturduğu huni biçimindeki Río de la Plata adı verilen ağzda, Güney Amerika Kıtasının doğusunda bulunur. Buenos Aires'in batısında Arjantin'in en verimli topraklarının bulunduğu Pampa Bölgesi uzanmaktadır.

Buenos Aires, Arjantin'in başkenti ve Sao Paulo'dan sonra Güney Amerika'nın ikinci büyük kentidir. İspanyolca da "*Güzel Havalar*" anlamına gelen ve Arjantin'in en büyük kenti olan Buenos Aires, aynı zamanda Güney Amerika'nın da en büyük kentlerinden biridir. Nüfusu 16 milyonun üzerindedir. Kentte yaşayanların çoğunluğu İspanyol ve İtalyan kökenli olmakla birlikte, azımsanmayacak oranda Arap, Musevi, Gürcü, Ermeni, Çin ve Kore kökenliler de bulunur. En yaygın din Katolik Hıristiyanlık ve resmi dil ise İspanyolcadır.

Buenos Aires, 1880 yılında Julio Argentino Roca yönetiminde aynı ismi taşıyan eyaletten ayrılıp başkent ilan edilmiştir. Buenos Aires, 1890 yılında Latin Amerika'daki en büyük ve en önemli şehir konumundaydı. Yüzyıl başında nüfusu hemen hemen bir milyona yakındı.

1913 yılında Avenida de Mayo yönetiminde ilk metro hattı açılmıştır. Buenos Aires metrosu, 1969 yılında Meksiko City'de açılan metroya kadar Latin Amerika'daki ilk ve tek metro olarak hizmet vermiştir.

1919 yılında Hipólito Yrigoyen yönetimi sırasında askeri güç kullanılarak bastırılan bir işçi ayaklanması yaşanmıştır. Olaylar, La Semana Trágica (Trajik Hafta) ismiyle tarihe geçmiştir. 1930'lu yıllarda şehrin bugün can damarlarını oluşturan Santa Fe, Córdoba ve Corrientes caddeleri yapılmış; İkinci Dünya Savaşı'ndan itibaren şehir

büyüyerek eski birçok varoşu sınırlarına dâhil etmiştir. Bu tarihlerde Arjantin nüfusunun hemen hemen üçte biri Buenos Aires'te yaşıyordu.

Özelleştirme kapsamında gerçekleştirdiği satışlarla devletin ekonomideki rolünü azaltan ve dışa açık bir ekonomiyi benimseyen Arjantin, Latin Amerika Entegrasyon Birliği-ALADI, Güney Amerika Ortak Pazarı-MERCOSUR üyesi olup Dünya Ticaret Örgütü-DTÖ'nün kurucu üyelerindedir. Ayrıca Latin Amerika'daki birinci, dünyada sekizinci NATO müttefiki olan ülkedir.

Hükümetin Öncelikleri

- Yeni vergi ve sübvansiyon politikaları ile küresel finansal etkileri azaltmak
- Sosyal güvenlik sistemini güçlendirmek
- Yatırım çekmek ve yatırımcı güvenini artırmak
- Yenilikleri desteklemek, altyapıyı özellikle yolları geliştirmek
- Yeni iş yaratmak
- Devlet borçlarını yeniden yapılandırmaya devam etmek

Kaynak: ITC, 2013

3.4. Türkiye – Arjantin Dış Ticareti

2008 yılı itibarıyla Arjantin ile olan ticaretinde ihraç ettiği yedi katından fazlasını ithal eden Türkiye, 683 milyon dolarlık açık vermiştir. 2009 yılı itibarıyla Arjantin'den olan ithalatımız, bu ülkeye ihracatımızdan daha hızlı düştüğü için dış açık nispeten gerileme eğilimi göstermiştir. 2009 yılında Arjantin'e 73,6 milyon dolarlık ihracat yapan Türkiye, bu ülkeden 225,8 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Bu dönemde dış ticaret açığı da % 77,7 gerileyerek 152,2 milyona inmiştir.

2010 yılında, hem ihracatta hem de ithalatta artış yaşanmıştır. Ancak ihracattaki artış çok daha yüksek oranlarda gerçekleşmiştir. 2010 yılında ihracatımız 179,2 milyon dolara ve ithalatımız 281,1 milyon dolara ulaşarak 101,9 milyon dolar dış ticaret açığı oluşmuştur. 2011 yılında ihracat % 19,5 artarak 214,1 milyon dolara ulaşmıştır. Bununla birlikte ithalattaki artış daha yüksek düzeyde gerçekleşerek 490,6 milyon dolara yükselmiş ve ülkemiz 2011 yılında 276,5 milyon dolarlık dış ticaret açığı vermiştir. İthalat lehine olan bu gelişme sonucu olarak ihracatın ithalatı karşılama oranı 2010 yılındaki % 63,7 düzeyinden 2011 yılında % 43,6 düzeyine gerilemiştir.

Arjantin'e yönelik ihracatımızda genellikle ürün itibarıyla bir yoğunlaşma görülmektedir. 2010 yılında ihracatta bir önceki yıla göre çeşitlenme yaşanmakla birlikte, 2011 yılında tekrar bir yoğunlaşma yaşanmıştır. Bu gelişmede bir taraftan otomotiv sektöründeki ihracatımızın hızla artmaya devam etmesinin yanında, özellikle Arjantin'in ithalat kısıtlamalarının belli kalemlerde son derece sıkılaştırılmasına bağlı olarak başta beyaz eşya olmak üzere önceki yıllarda bu ülkeye yapılan ihracatımızda önemli paylara sahip olan ürünlerde çok ciddi düşüşler yaşanması etkili olmuştur. Türkiye'nin Arjantin'e ihracatı az miktardaki çeşitli kuru gıda ve işlenmiş gıda ürünleri dışında tamamen sanayi ağırlıklıdır. 2011 yılı itibarıyla toplam ihracatın yaklaşık % 60'ı otomotiv ve yan sanayi ürünlerinden oluşmuştur. Tütün, demir-çelik, iş makineleri, metal işleme makineleri, çeşitli tekstil girdi ürünleri, elektrikli ev eşyaları ihracatımızda öne çıkan diğer kalemlerdir. Özellikle ithalatı kısıtlamaya yönelik politikalar, arzı artırıcı yeterli tedbirlerin alınmaması, yatırımların kısıtlı kalması ve tüketimdeki canlılığın korunmasıyla birleşince fiyatlarda ciddi artışlara yol açmış; kur, artan fiyatlar oranında yükselmediği için ülke parası dolar karşısında değerlenmiştir. İthalat lehine olan bu gelişmeler ihracatçılarımızca iyi değerlendirilmiş ve Türkiye'nin bu ülkeye ihracatında artış kaydedilmiştir.

Tablo 8: Türkiye'nin Arjantin İle Olan Dış Ticareti (Milyon ABD Doları)

	İhracat (FOB)			İthalat (CIF)			Denge		İhracat/İthalat (%)	
	2010	2011	%	2010	2011	%	2010	2011	2010	2011
	Değer	Değer	Değ.	Değer	Değer	Değ.	Değer	Değer		
Toplam	179,2	214,1	19,5	281,1	490,6	74,5	-101,9	-276,5	63,7	43,6
Ocak	7,8	12,7	63,7	24,4	8,6	-65,0	-16,7	4,1	31,8	148,5
Şubat	5,7	15,6	175,4	10,6	18,1	71,9	-4,9	-2,5	53,7	86,0
Mart	12,7	18,0	41,3	10,4	45,6	338,1	2,3	-27,6	122,2	39,4
Nisan	13,8	20,4	48,4	19,4	41,6	114,2	-5,6	-21,1	71,1	49,3
Mayıs	10,6	21,3	101,7	8,7	28,4	227,8	1,8	-7,2	121,1	74,8
Haziran	9,8	14,8	50,7	15,5	66,6	328,6	-5,7	-51,7	63,4	22,3
Temmuz	9,1	26,5	190,3	18,2	54,7	200,6	-9,1	-28,2	50,1	48,4
Ağustos	12,5	23,5	88,3	56,1	68,8	22,6	-43,6	-45,3	22,2	34,2
Eylül	22,6	18,2	-19,6	52,0	56,6	8,9	-29,4	-38,4	43,5	32,1
Ekim	28,2	15,4	-45,5	30,6	51,2	67,1	-2,4	-35,8	92,0	30,0
Kasım	18,8	10,9	-42,0	20,6	29,8	44,7	-1,8	-18,9	91,4	36,6
Aralık	27,6	16,8	-39,2	14,6	20,6	41,2	13,1	-3,8	189,5	81,6

Kaynak: TÜİK, 2012

Arjantin'den ülkemize yapılan ithalat görece yüksek düzeyde seyretmekle beraber, söz konusu ithalatın kompozisyonuna bakıldığında, buradaki ürün çeşitliliğinin geçtiğimiz yıllarda ülkemiz ihracatına kıyasla çok daha düşük olduğu görülmektedir. 2011 yılı esas alındığında toplam ithalatın yaklaşık üçte ikisi tarım ürünlerinden oluştuğu gibi, bunlar da soya, ayçiçeği, buğday başta olmak üzere hububat ve yağlı tohumlar gibi son derece az bir ürün grubunda yoğunlaşmıştır. Dolayısıyla bu ürünlerin dünya fiyat gelişmeleri ile Türkiye'de üretim imkânı olanlarının ülkemizdeki iklime bağlı üretim koşulları Arjantin'den yapılan ithalat büyüklüğü üzerinde büyük bir etkiye sahip olmuştur. Ancak, son yıllarda Arjantin'den yapılan ithalat kalemlerinin çeşitlenmeye başladığını da belirtmek gerekmektedir. Son iki yılda pamuk, süt ürünleri, yer fıstığı, demir çelikten boru, eşya taşımaya mahsus taşıt aracı ve petrol yağı ithalatındaki artış dikkat çekmektedir.

4. PROGRAMIN İCRASI

Karacadağ Kalkınma Ajansı Heyeti, 01.12.2013 Pazar günü yerel saatle 19.10'da Sao Paulo'ya varmıştır. 02-04 Aralık 2013 tarihleri arasında Sao Paulo'da ve 05-08 Aralık 2013 tarihlerinde ise Buenos Aires'te gerçekleştirilen ziyaret, görüşme ve temasların ardından 09 Aralık 2013 tarihinde Türkiye'ye dönüş yapılmıştır.

4.1. Sao Paulo Hali (CEAGESP) Ziyareti

Ajans Heyeti, Sao Paulo'daki ziyaretlerinin ilkini Sao Paulo Haline gerçekleştirmiştir. Sao Paulo Ticari Ataşelerimizin rehberliğinde gerçekleştirilen gezide antrepolar ve satış merkezleri yerinde incelenmiştir.

Resim 1: Sao Paulo Hali Ziyareti

Sao Paulo Genel Antrepo ve Merkezleri Şirketi (CEAGESP), 1969 yılında Sao Paulo Eyaletinin CEASA (Devlet Malzeme Merkezi) ve CAGESP (Sao Paulo Eyaleti Genel Antrepo Şirketi) şirketlerinin birleşmesi ile kurulmuştur. Şirket, Sao Paulo Eyaletindeki önemli Antrepolar ile Sao Paulo Eyaleti ve diğer eyaletlere tedarik sunan 13 adet toptan satış merkezi kompleksini elinde bulundurmakta; ayrıca çiftçilere, tüccarlara ve tüketicilere destek servisi sunmaktadır.

CEAGESP'in eyalet başkentindeki Sao Paulo terminal antreposunda yer alan ana iş merkezi satış hacmi olarak dünyanın en büyüklerinden biri olarak kabul edilmektedir. Faaliyetlerine 1966'da merkez ve Cantareira pazarları sular altında kalıp tüccarların o zaman yapım aşamasında olan Vila Leopoldina merkezine taşınmak zorunda kaldığı zamanda başlamıştır.

1970'lerin sonunda şirket, tedarik desentralizasyon sürecine başlamış ve başkent dışındaki ilk resmi depo açılışı São José do Rio Preto'da gerçekleştirilmiştir. Şirket şuanda eyalete dağılmış, üretim ve tüketim merkezlerine yakın 12 üniteye sahiptir. Şirketin depolama sistemi hızla büyümüş ve CEAGESP 1970 yılında toplu taşıyıcılara bağlanmış ülkedeki ilk yatay siloyu inşa etmiştir.

1986 yılı itibarıyla, tarım sektöründeki değişikliklerle birlikte CEAGESP'e ait depolar, şeker kamışının ekiminin genişlemesiyle torbalı şeker ve ayrıca portakal stoklamaya da başlamıştır. 1997 yılında CEAGESP, Tarım Hayvancılık ve Gıda Bakanlığına bağlı olarak Federal Hükümet'e transfer edilmiştir.

4.2. Şehir Pazarı (Mercado Municipal) Ziyareti

Karacadağ Kalkınma Ajansı Heyeti Sao Paulo Ticaret Ataşelerimizin eşliğinde Sao Paulo Şehir Pazarını (Mercado Municipal) gezerek incelemelerde bulunmuştur.

Resim 2: Şehir Pazarı Ziyareti

Mercado Municipal Şehir Pazarı, 25 Ocak 1933 tarihinde kurulmuş, toptan ve perakende meyve, sebze, tahıl, et, baharat ve diğer gıda ürünlerinin pazarlanması konusunda uzmanlaşmış önemli bir ticaret merkezidir. Pazar, Sao Paulo'nun eski merkezinde yer almaktadır.

2004 yılında Mimar Pedro Paulo Saraiva de Mello tarafından pazarın depoları tamamı ile yenilenmiş, dış cephesi restore edilmiş ve çeşitli yiyecek ve içeceklerin satıldığı bir asma kat eklenmiştir. Yapılan bu yenilikler sayesinde Pazar, Sao Paulo'nun buluşma noktası haline gelmiştir.

4.3. Sao Paulo Belediyesi (Sao Paulo City Hall-International and Federative Affairs) Ziyareti

Sao Paulo Başkonsolosumuz Sayın **Mehmet Özgün ARMAN**'ın da eşlik ettiği ziyarette, Ajans Heyeti Vicente Carlos Y Plá TREVAS ve Mariana Matteucci DOHER ile görüşmelerde bulunmuştur.

Ajans Genel Sekreteri Dr. İlhan KARAKOYUN tarafından TR2 Bölgesi ve Ajansımız hakkında bir tanıtım sunumu yapılmıştır. Sao Paulo Belediyesi Dış İlişkiler Sekreteri **Vicente Carlos Y Plá Trevas**, Sao Paulo Eyaletinin ekonomik yapısı, nüfusu, eğitimi, idari yapısı, sağlık ve benzeri konularda Heyete bilgilendirmede bulunmuştur.

Resim 3: Sao Paulo Belediyesi Ziyareti

Yapılan sunumların ardından konuşma yapan Ajans Yönetim Kurulu Üyesi ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Osman BAYDEMİR; Sao Paulo Kentinin çok inançlı, çok kültürlü bir kent olduğunu ve bu şekliyle bölgemize benzediğini; ayrıca Brezilya'nın Ortadoğu'da özellikle Türkiye'de çok iyi bilindiğini; aynı zamanda, ziyaretimizin temel amacının, her iki bölgenin/ülkenin kalkınma deneyimleri konusunda

görüş alışverişinde bulunmak olduğunu; kalkınmada özellikle iki bölge arasında köprü oluşturmak ve her iki bölgenin kalkınma konusundaki deneyimlerini birleştirmek gerektiğini belirtmiştir.

Dış İlişkiler Sekreterinin özellikle bölgemizdeki önemli tarım projeleri ile ilgili sorusu üzerine, Ajans Genel Sekreteri Dr. İlhan KARAKOYUN tarafından bölgedeki tarım potansiyeli ve GAP konusunda Sao Paulo Belediyesi yetkililerine detaylı bilgi verilmiş; ayrıca GAP'ın tamamlanması ile 1,8 milyon hektar alanın sulamaya açılacağı ve tarıma dayalı sanayinin gelişeceği; bu konuda gerek ulusal gerekse uluslararası yatırımcılar için yeni yatırım fırsatları bulunduğu ifade edilerek GAP'ın bölge için önemine değinilmiştir.

Ajans Genel Sekreteri Dr. İlhan KARAKOYUN'un, yoksulluk ve gelir dağılımında eşitsizlik bakımından Sao Paulo'daki mevcut durum ve belediyenin bu alanda yürüttüğü çalışmaların neler olduğu sorusu üzerine, Dış İlişkiler Sekreteri TREVAS; özellikle Sao Paulo Bölgesinde gelir dağılımında eşitsizlik ve yoksulluğun ciddi boyutlarda olduğunu; belediyelerinin, bu konuda Merkezi Hükümetin yoksullukla ilgili uyguladığı programları yürüttüğünü; federal gelirlerden yoksullara belirli bir pay aktarıldığını ve Bolsa Familia Programı kapsamında yoksullara nakdi yardım yapıldığını ifade etmiştir.

4.4. Tarımsal Araştırma Kurumu (The Brazilian Agricultural Research Corporation-EMBRAPA) Ziyareti

Ajans Heyeti, 03 Aralık 2013 tarihinde Brezilya'da tarım arzında önemli rol oynayan Brezilya Tarımsal Araştırma Kurumunu (EMBRAPA) ziyaret etmiştir.

EMBRAPA Teknoloji Transferi Genel Müdür Yardımcısı Dr. Ladislau Araújo SKORUPA tarafından yapılan bilgilendirmede, hükümet tarafından bu tür kurumların önemsendiği ve Brezilya'nın tarım arzının geliştirilmesi ve rekabet gücünün artırılması açısından önemli olan bu kurumların ana amacının tarımda yenilik ve sürdürülebilirlik olduğu ifade edilmiştir.

Ziyarete, EMBRAPA'nın yürütmüş olduğu çalışmaları ve tarımsal uygulama metotlarını yerinde görme fırsatı elde ettiklerini belirten Diyarbakır Valisi Mustafa Cahit KIRAÇ, tarımsal üretim ile çevrenin korunması arasındaki dengeyi sağlamak için EMBRAPA'nın ne tür faaliyetler yürüttüğüne ilişkin sorusu üzerine, EMBRAPA yetkilileri tarafından yapılan bilgilendirmede, EMBRAPA'nın Federal Hükümete bağlı bir şirket olduğu; ulusal tarım araştırmalarını koordine ettiği; tarım ve çevre arasında dengeli bir

ilişkinin nasıl kurulabileceğine yönelik olarak da çeşitli araştırmalar yaptıkları belirtilmiştir.

Resim 4: EMBRAPA Ziyareti

EMBRAPA-Brezilyalı Tarımsal Araştırma Kurumu'nun misyonu, bilgi ve teknoloji üretimi ve transferi yoluyla Brezilyalı tarımsal işletmelere sürdürülebilir kalkınma için uygun çözümler sunmaktır.

1973 tarihinden itibaren EMBRAPA, Brezilya tarımı için 9 binden fazla teknoloji üretmiş ve öneride bulunmuş, üretim maliyetlerini düşürmüş ve Brezilya'ya gıda arzının artırımında yardımcı bulunmuştur. Bununla birlikte teknolojide, temel ürünlerde ve malzemelerde dışa bağımlılığı azaltmıştır.

EMBRAPA'da 8.275 personel çalışmaktadır. Bunların % 25'i master derecesine ve % 74'i ise doktora derecesine sahiptir. EMBRAPA, ülkedeki tarımsal araştırma ile ilişkili kamu ve özel kuruluşları içeren ulusal tarımsal araştırma sistemini koordine etmektedir.

4.5. Zootekni Enstitüsü (Instituto de Zootecnia-IZ) Ziyareti

Nova Odessa'da yer alan Zootekni Enstitüsü ziyaretinde Dr. Ricardo Lopes Dias da Costa ve Waldssimiler Teixeira de Mattos, Enstitünün kuruluşu, çalışma şekli, üyeleri, başlıca faaliyetleri ve yürüttüğü projeler konusunda Heyete bir sunum gerçekleştirmiştir. Sunumdan sonra, soru ve cevap bölümünde, Heyet adına söz alan Diyarbakır Valisi Sayın Mustafa Cahit KIRAÇ ülkemiz ekonomisindeki gelişmeler, Güneydoğu Anadolu Projesi ve Bölgemiz ekonomisine katkısı, Bölgemizde tarım, tarıma dayalı sanayi ile hayvancılık konularında bilgi vermiştir. Ayrıca, Ajans faaliyetleri ve çalışmalarına ilişkin IZ temsilcilerine bilgilendirmede bulunulmuştur.

Resim 5: Zootekni Enstitüsü Ziyareti

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman BAYDEMİR'in, hayvancılıkta genetik çalışmaların yapılıp yapılmadığına ilişkin sorusu üzerine, IZ yetkilileri tarafından, hayvancılıkta verimi artırma konusunda bir takım çalışmalar yapıldığı; genetik çalışma konusunda ise 1976'dan beri yürütmüş oldukları birçok proje olduğu; sadece yerli ırklarla çalışıldığı ve yabancı ırkların girişine izin verilmediği ifade edilmiştir. Diyarbakır Valisi Sayın Mustafa Cahit KIRAÇ'ın genel değerlendirmesinin ardından toplantıya son verilmiştir.

1905 yılında kurulan IZ, Sao Paulo Tarım ve Gıda Bakanlığına (SAA) bağlı bir kurumdur ve bölgedeki çeşitli enstitü ve araştırma merkezleri aracılığıyla gelen talepler doğrultusunda Sao Paulo Endüstriyel Tarım Teknolojisi Ajansı (APTA) ile etkileşim içinde çalışmaktadır.

IZ'nin amacı, hayvansal üretim sistemlerinin sürdürülebilirliği için teknoloji geliştirilmesi ve teknoloji transferidir. Yaklaşık 4.000 hayvan sürüsü ile IZ, et ve süt sığırcılığı ile domuz ve koyun endüstrisinde teknoloji desteği sunmakta ve bu üretim zincirlerinin verimliliğini ve etkinliğini artırmak için bilimsel ve teknolojik gelişmeleri desteklemektedir.

IZ; et sığırcılığı, yem bitkileri, hayvan otlatma, hayvan sağlığı, genetiği ve yeniden üretilmesi, etoloji ve çevresel özellikler, et ve süt üretimi ve kalitesi, akıllı sistemlerin üretimi için araştırma ve veri yönetimi gibi konularda araştırmalar yapmaktadır. Çeşitli alanlardaki kurslar ve eğitimlerin yanı sıra çok sayıda laboratuvar testleri ve hizmetleri sunmaktadır. Ayrıca Hayvan Bilimleri, Veterinerlik, Tarım, Biyoloji ve Biyokimya alanlarındaki uzmanlara, hayvansal üretim, üretim kalitesi ve bu faaliyetlerin çevresel

etkileri ile ilgili olarak "Sürdürülebilir Hayvansal Üretim" alanında lisansüstü seviyede kurslar vermektedir.

İZ, 108 yıllık geçmişiyle Hayvan Bilimleri Enstitüsü olarak kuruluş amacını sürdürmekte ve çiftçilerin sorunlarına getirdiği çözümlerle tüketicileriyle olan bağı güçlendirmektedir.

4.6. Sao Paulo Tarım Enstitüsü (Instituto Agronômico) Ziyareti

Ajans Genel Sekreteri Dr. İlhan KARAKOYUN ve heyette yer alan Ajans Uzmanları, Sao Paulo Tarım Enstitüsünde Luis MADI ve Lilian Cristina ANEFALOS ile görüşme gerçekleştirmiştir. Toplantıda Genel Sekreter Dr. İlhan KARAKOYUN, TRC2 Bölgesi ve Ajansımız hakkında bir sunum gerçekleştirmiştir. Enstitü Genel Müdürü Luis MADI ise Gıda Teknolojisi (ITAL) Enstitüsü kurumsal tanıtımı başlıklı bir sunumla Heyeti bilgilendirmiştir. Yapılan bilgilendirmeden sonra Campinas Tarım Enstitüsü tesisleri yerinde incelenerek bu alanda işbirliği yapılabilecek konular üzerinde görüş alışverişinde bulunulmuş ve kurum temsilcileri Bölgemize davet edilmiştir.

Resim 6: Sao Paulo Tarım Enstitüsü Ziyareti

1887 de kurulan Campinas Tarım Enstitüsü kurulduğu günden beri Brezilya'nın tarımsal güç unvanına katkıda bulunmaktadır.

Geleneksel ıslahın yanı sıra Campinas Tarım Enstitüsü; şeker kamışı, turunçgil ve kahve gibi ürünlerin genom çalışmalarını geliştirmekte ve kurumsal tarihi sürecinde 66 bitki türünün 920 çeşidinin yüksek verim kalitesine ulaşmasını ve suya ve zirai ilaçlara bağımlılığının azaltılmasını sağlamıştır. Kauçuk genetik iyileştirme çalışmaları Sao Paulo'yu Brezilya'nın en büyük doğal kauçuk üreticisi haline getirmiştir. Campinas

Tarım Enstitüsü bilim adamlarının çalışmaları, Sao Paulo'nun değişik yerlerinde ılıman meyve ekimini sağlamıştır.

Campinas Tarım Enstitüsü; Amerika Birleşik Devletleri, Meksika ve Arjantin'deki kuruluşlarla narenciye konusunda ortak çalışmalar yürüterek genom, hastalık ve tür çeşitlendirmesi üzerine odaklanmıştır. Uluslararası işbirliğinin bir başka güzel örneği de, Angola ve Meksika gibi ülkelere teknolojik paketler ile birlikte 19 şeker kamışı çeşidinin aktarımıdır.

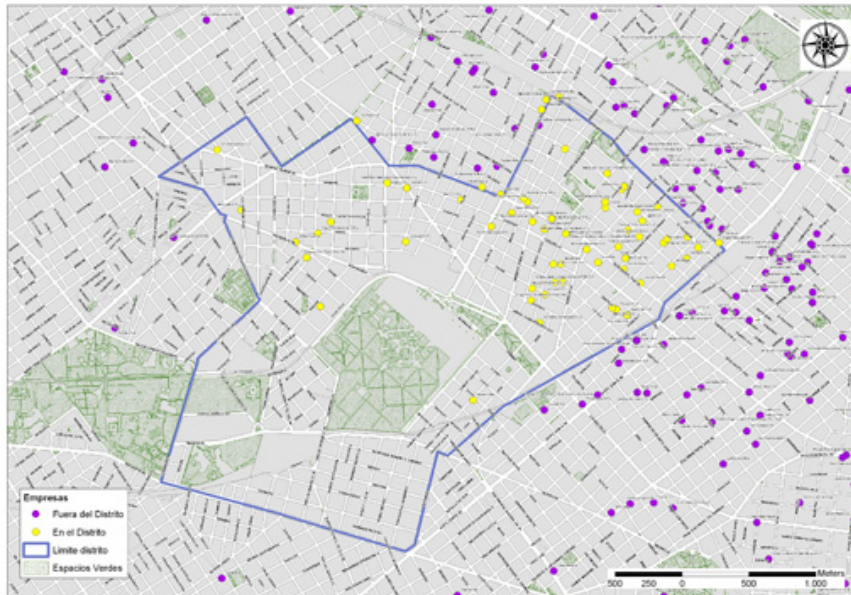
Campinas Tarım Enstitüsü, 1999 yılından beri tropikal ve alt tropikal tarım konusunda yüksek lisans eğitimi ve 2009 yılından beri doktora eğitimi vermektedir. Bitki patolojisinde ilk master programı Campinas Tarım Enstitüsü ve Ulusal Bitki Koruma Birliği işbirliğinde 2012 de başlatılmıştır.

4.7. Görsel-İşitsel Bölge (Distrito Audiovisual) Ziyareti

Buenos Aires'teki Ajans Heyet temaslarının ilki, Distrito Audiovisual'a gerçekleştirilmiştir. Ziyaret esnasında Heyete, Distrito Audiovisual Proje Koordinatörü tarafından kurumun faaliyet konuları hakkında bir sunum yapılmıştır. Daha sonra, bölgede bulunan proje uygulamaları gezdirilmiştir.

Görsel-İşitsel Bölge; reklam, film ve televizyon yapımları ile 50.000'den fazla iş olanağı sağlayan ve 3 milyar Peso ciro gelir getiren stratejik kümelenme aktivitelerinden biridir.

Resim 7: Görsel-İşitsel Bölgenin Planı

Yerel Hükümet; Buenos Aires'in Chacarita, Paternal, Villa Ortuzar, College ve Palermo bölgelerinin bir bölümünde görsel-işitsel prodüksiyon alanlarında çalışan ulusal ve uluslar arası firmaların kümelendiği bir Bölgenin oluşturulmasını desteklemektedir. Palermo, hâlihazırda görsel-işitsel aktivitelerle özdeşleşmiş bir semttir. Chacarita, Villa Ortuzar ve Paternal semtlerinde de profesyonel şirketlerin kurulması desteklenmekte, böylece semt sakinlerinin yaşamını olumsuz etkilemeden bir yatırım ve iş alanı oluşturmak amaçlanmaktadır.

Bu alanların semt sakinleri için faydaları;

- ✓ Bölgede geniş güvenlik önlemleri: Metropolitan Polisi bölgenin büyük bir bölümünde faaliyet göstermektedir.
- ✓ Hükümetin önemli altyapı yatırımları
- ✓ Mülkiyetlerin değerinin artması
- ✓ Yoğun ticaret faaliyetleri: Görsel-işitsel sektörü ulaşım, gıda, inşaat, giyim ve iletişim gibi sektörleri de etkilemektedir.

Resim 8: Görsel-İşitsel Bölge Ziyareti

Görsel-İşitsel Bölge, bölgede gerçekleşen aktivitelerin sürdürülebilirliğini sağlamayı, Buenos Aires'i yeni buluşların ve üretimlerin uluslararası merkezi haline getirmeyi ve bölgede faaliyet gösteren firmalara vergi konusunda faydalar sağlamayı amaçlamaktadır. Bünyesinde bulunan Yatırım Destek Merkezi, Buenos Aires şehrinde yeni başlayan, yerini değiştiren veya işini genişletmek isteyen firmalara tam destek

sunarak yerli ve yabancı yatırım teşvikleri, yatırımcı çekme ve yatırımcıların işlerini kolaylaştırma konusunda faaliyet göstermektedir.

4.8. Teknoloji Bölgesi (Technological District) Ziyareti

Ajans Heyeti, Teknoloji Bölgesi olarak adlandırılan bölgeyi yetkililer eşliğinde gezmiş ve bölge ile ilgili bilgi almıştır.

Resim 9: Teknoloji Bölgesi Planı

Son yıllarda, yeni bilgi ve iletişim teknolojileri alanında katma değer üreten şirketlere ev sahipliği yapan kentsel projeler beş kıtada farklı şehirlerde ortaya çıkmıştır.

Bu girişimler, özel sektör, kamu kurumları, eğitim kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının dahil oldukları ve bilgi, nüfus, sosyal içerme ve kentsel dönüşüm gibi toplumun yeni paradigmalarına dayalı ekonomik gelişimi teşvik eden girişimlerdir.

Dolayısıyla, bu yenilik adımları, yetenekli iş gücünün cazibesini, sanatın icrasını, toplumsal kimlik ve aidiyet duygusunu teşvik eden kültürel ve yaratıcılıkla ilgili faaliyetleri birleştirerek tasarlanmıştır. Gelişmiş iletişim ve ulaşım sistemleri ile birlikte bu girişimler, yeni entegrasyon, rekabet ve iş birliği planlarını yapılandırmayı amaçlamaktadır.

Bu kapsamda, 2008 Aralık ayında Buenos Aires Parlamentosu tarafından 2972 sayılı Bilgi ve İletişim Teknolojileri Teşvik Yasası çıkarılmış ve daha sonra 2009 Haziran ayında yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenleme, kamu sektörü, özel sektör, akademi ve toplum arasında mümkün olan en iyi sinerjiyi elde etmek amacıyla tüm Bilgi ve İletişim Teknolojileri ile ilgili şirketler ile endüstri ile ilgili prestijli eğitim ve öğretim kuruluşlarını ile bir araya getirmeyi amaçlamaktadır.

Resim 10: Teknoloji Bölgesi Ziyareti

Teknoloji Bölgesi, Parque Patricios ilçe merkezine yalnızca 15 dk mesafededir. Boedo ve kuzeyde Nueva Pompeya ilçesine kadar uzanan 200 hektarlık bir alanı kapsamaktadır.

2972 sayılı Bilgi ve İletişim Teknoloji Şirketleri Yasası KOBİ'lere ve yerel şirketlere 15 yıllık; uluslararası şirketlere ise 10 yıllık yerel vergi muafiyetleri sağlamaktadır. Sağlanan vergi muafiyetleri ve faydaları aşağıdaki gibidir:

- İşletme vergisinde 10 yıllık muafiyet,
- Aydınlatma, temizlik, arsa ve yaya kaldırımları vergilerinde 10 yıllık muafiyet,
- Taşınmaz malların alış-satış işlemlerinde 10 yıllık damga vergisi muafiyeti,
- Kalite belgeleri edinmede % 50'ye kadar geri ödemesiz sübvansiyonlar,
- Teknoloji Bölgesindeki tüm üniversiteler, araştırma ve geliştirme merkezleri ile akademik merkezler aynı hizmetlerden yararlanabilmektedir.

4.9. Buenos Aires Yerel Hükümeti Yatırımcı Hizmetleri Merkezi (General Directorate of the Center of Investor Services of the Government of the City of Buenos Aires) Ziyareti

Ajans Heyeti, Buenos Aires Belediyesine bağlı Yatırımcı Hizmetleri Merkezi (CAI) Genel Direktörü Damian SPECTER ile bir toplantı gerçekleştirmiş ve Merkezin yatırım ve yatırımcı çekmeye yönelik çalışma ve uygulamalarıyla ilgili bilgi almıştır.

Vermiş oldukları bilgiler kapsamında:

- Buenos Aires içerisinde 4 adet özellikli bölge oluşturduklarından ve bu bölgeler arasındaki koordinasyonu sağladıklarından bahsedilmiştir. Bu bölgeler Teknoloji Bölgesi (ziyaret edildi), Görsel-İşitsel Bölge (Ziyaret Edildi), Sanat ve Dizayn Bölgesi ve Spor Aktiviteleri Bölgesi.
- Buenos Aires içerisinde oluşturulan özellikli bölgelerdeki kalifiye eleman ihtiyacının karşılanması ile ilgili eğitim merkezlerini koordine etmektedirler. Burada faaliyet gösteren meslek liseleri, üniversiteler vb. eğitim kurumları özellikli bölgede seçilen sektöre yönelik eğitim programları düzenlemekte, böylece yetiştirilen kişilerin yine aynı bölgede çalışmalarına katkı sağlanmaktadır.
- Buenos Aires'teki arz-talep dengesindeki makasın diğer Latin Amerika şehirlerine göre oldukça dar olduğu, bu nedenle önemli avantajlar sunduğu ve İngilizce dilinin en fazla konuşulan şehirlerinden biri olduğu belirtilmiştir.
- Eğitilmiş işgücüne olan ihtiyacın verilen hizmetler ile hızla karşılanabildiğinden bahsedilmiştir.
- Yaşanan kriz ortamı ile birlikte özellikle esnek çalışma saatlerine insanların alıştığından ve bu yönüyle de yatırımcılar için avantajlar sunduğu vurgulanmıştır.
- Toplamda 39 üniversitenin eğitim vermekte olduğu ve bunların 15'inin teknik üniversite olduğu belirtilmiştir. Özellikle devlet üniversitelerinin sayısının az olmasına rağmen, öğrenci sayılarının fazla olduğu ifade edilmiştir.
- Bölgesel yönetime bağlı olarak çalışmalarını sürdürdükleri, çalışanların özellikle özel sektörden tercih edildiği belirtilmiştir.

- Yatırımcılara yer gösterme, danışmanlık verme, bürokratik işlemleri minimize etme gibi hizmetler verilmektedir.
- Bölgesel yönetime bağlı olduklarından dolayı, izin ve ruhsat işlemleri tek elden verilebilmektedir.
- Özellikle Buenos Aires'te çevreye zarar vermeyecek ve uluslararası çalışabilecek firmalara odaklı şekilde çalışmaların yapıldığı ifade edilmiştir.
- İmalat sanayi yerine daha çok mühendislik hizmetlerinin ağırlıklı olduğu sektörlerle yönelmenin önemli olduğu belirtilmiştir.
- Oluşturulan her bölgede belirlenen sektörler için uygulanmak üzere birtakım teşvik mekanizmalarının geliştirildiği; bu kapsamda bazı vergilerde (kurumlar ve emlak vergisi vb.) indirimler uygulanarak sektörel anlamda firmaları bölgeye çekmeyi amaçladıkları ifade edilmiştir.

Resim 10: Buenos Aires Şehir Hükümeti Yatırımcı Hizmetleri Merkezi Ziyareti

Diyarbakır Valisi Sayın Mustafa Cahit KIRAÇ ise, Yatırımcı Hizmetleri Merkezi yetkililerine Bölgemiz hakkında bilgi vermiş; 1.000.000 hektar sulanabilir arazinin Bölgemizde yer aldığı, hava-kara-demiryolu ulaşımı ile Bölgemizin Ortadoğu'ya yakınlık avantajına sahip olduğu, 3,5 milyon nüfusu barındırdığı ve genç nüfus potansiyelinin yüksekliği dolayısıyla iş gücü maliyetlerinin cazip olduğu, gıda yatırımlarının Bölgede cazip yatırımlar arasında olduğu ve ayrıca mermer yataklarının bulunduğu, güneşli gün sayısının elverişli olmasından dolayı yenilenebilir enerji yatırımlarının yapılabileceğini belirtmiştir.

4.10. Arjantin Sanayiciler Birliği (Industrial Union-Department of Regional Development) Ziyareti

Jorge Zorreguieta, Cecilia Martin, Sergio Drucaroff ve Marianela Sarabia'nın hazır bulunduğu ziyarette, ülkenin en büyük mesleki örgütlenmesi olan Sanayiciler Birliğinin (UIA) yapısı ve çalışmaları hakkında Ajans Heyetine bilgilendirme sunumu yapılmıştır.

Arjantin Sanayi Birliği, 7 Şubat 1887 tarihinde kurulmuş olup ülkede endüstriyel faaliyette bulunan şirketleri ve kar amacı gütmeyen kuruluşları bir araya getiren sivil bir kuruluştur.

Bölgesel Kalkınma Departmanının eşit bölgesel kalkınmanın sağlanması çerçevesinde oluşturduğu faaliyet alanları şu konuları içermektedir:

- Bölgesel sorunları, her bir bölgenin güncel ve dinamik durumunu değerlendirerek öğrenmek, anlamak ve yansıtmak.
- Bölgesel Kalkınma konusunda departman tarafından yapılan siyasi önerileri ortaya koymak.
- Sanayi Birliğinin teknik ekibi tarafından Arjantin topraklarında yürütülen program ve projelerin sonuçlarını bildirmek.

Resim 11: Sanayiciler Birliği Ziyareti

Yapılan sunumların ardından söz alan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Başkanı Osman BAYDEMİR, Arjantin ile Türkiye'nin birbirinden yararlanabileceği ve öğrenebileceği birçok şey olduğunu; bu nedenle, karşılıklı ekonomik, ticari ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesine ve köprüler kurulmasına yönelik çabaların yoğunlaştırılması gerektiğini; bunun bütün tarafların kalkınmasına katkıda bulunacağını belirtmiştir.

4.11. Arjantin Sanayi Bakanlığı (Ministry of Industry-National Directorate of Regional Development) Ziyareti

Arjantin Sanayi Bakanlığı Yetkilileri Rodolfo Games, Martin Cherny, Romina Polimeni, Andrés E. Elgarrista ve Sanayi Bakanlığı destekleriyle yenilikçi uygulama yapan girişimcilerin yer aldığı toplantıda; Ajans Heyetine, Arjantin’de Sanayi Bakanlığı’nın KOBİ’lere yönelik politikaları ve uygulanan programlar hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Ajans Heyeti tarafından da, TRC2 Bölgesi ve yatırım fırsatları, kalkınma ajansları ve destek mekanizmaları ile Türkiye’deki girişimci ve yatırımcılara yönelik diğer kurumlar tarafından sağlanan destek ve teşvikler hakkında bilgi verilmiştir.

Resim 12: Sanayi Bakanlığı Ziyareti

Toplantıda konuşan Vali KIRAÇ, son yıllarda iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin hızla geliştiğini ve ticaret hacminin büyüdüğünü; ancak ülkemizin Arjantin ile ticaretinde ihracatından daha fazla ithalat yaptığını; ülkemizin 2023 hedefleri arasında 500 milyar dolar ihracat hedefi olduğunu; Arjantin’in de benzer hedefleri olduğunu bildiğini; bu nedenle, iki ülke arasında ticari köprülerin kurulması ve işbirliği yapılabilecek potansiyel alanların genişletilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Ziyareten memnuniyet duyduklarını belirten Arjantin Sanayi Bakanlığı Bölgesel Kalkınma Genel Müdürü Rodolfo GAMES, Arjantin’in 2020 yılına ilişkin bir takım hedefleri olduğunu ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için iki ülke arasındaki dış ticaret hacminin artırılmasının çok önemli olduğunu; Türkiye’dekine benzer faaliyette bulunan Kalkınma Ajanslarının farklı adlarla ve çeşitli kurumlara bağlı olarak Arjantin’de de bulunduğunu; bunlar dışında, ülke genelinde kalkınma ajansları kurulmasına yönelik

son yıllarda çalışmalar yapıldığını; Ulusal ve Bölgesel Kalkınma Planının oluşturulmasında önemli rol oynayan bu kurumların, iki ülke arasında işbirliği yapılabilecek olan potansiyel alanların belirlenmesinde etkin olacağını ve bu kurumların birbirleri ile tecrübelerini paylaşması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, Sanayi Bakanlığı'ndan destek alarak başarılı olmuş iki girişimci tarafından, geliştirmiş oldukları ürünler tanıtılmış ve bu ürünlerin pazarlanmasına yönelik yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir.

Vali KIRAÇ tarafından, Bakanlık yetkililerine, GAP, Diyarbakır ve Şanlıurfa'nın potansiyelleri ve yatırım olanakları hakkında bilgi verilmesinin ardından kurum temsilcileri Bölgemize davet edilmiştir.

Arjantin Sanayi Bakanlığı-Bölgesel Kalkınma Departmanının amacı; KOBİ'lerin rekabetçiliğini, değer zincirinde sahip oldukları halkaları ve yerel ekonomideki köklerini geliştirmek, yeni yatırımları teşvik etmek, iş yaratmayı, zenginliği ve eşit gelir dağılımını sağlamak için bölgesel kapasiteyi geliştirmektir.

İlgili sorunları çözmek için kullandıkları araçlar;

- Tüm KOBİ çalışanları ve yönetimini eğitmek,
- Yönetim ve rekabet edilebilirliği güçlendirmek için sistem kontrolü ve eylem planlarının uygulanmasını gerçekleştirmek,
- Finansal kaynaklara erişimi kolaylaştırmak

Buna ek olarak KOBİ'lerin karşılaştıkları sorunları ele almak için aşağıdaki konularla ilgilenmektedir:

- Girişimciler
- İlişkili Şirket Grupları
- Bölgesel Kalkınma

4.12. Arjantin Dışişleri Bakanlığı (Ministry of Foreign Affairs- Undersecretariat for Investment Development and Trade Promotion) Ziyareti

Heyet ziyaretlerinin sonuncusu; Arjantin Dışişleri Bakanlığı-Yatırım Geliştirme ve Ticaret Teşvik Müsteşarlığına gerçekleştirmiştir. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım

Ajansı (ISPAT) ile benzer bir yapıya sahip olan Arjantin Dışişleri Bakanlığı Yatırım Geliştirme ve Ticaret Teşvik Müsteşarlığında, Yatırım Tanıtım Direktörü Felipe VISMARA, Jesica ASPIS, Camila ARIAS, Ursula BENINCASA ve Juan Ignacio ZURITA ile bir araya gelinmiştir. Toplantıda yetkililer tarafından 3 ayrı sunum yapılarak kurumun yapısı, başlıca faaliyetleri, yurt dışındaki örgütlenme ve çalışmaları, uluslararası yatırımcılar için kolay bilgiye erişim sağlayan yazılım sistemleri... gibi konularda çeşitli bilgiler verilmiştir.

Bu kapsamda verilen bilgiler;

- Temelde Bölgeye yüksek katma değerli, iş fırsatları yaratan, ihracat odaklı ve bölgesel çalışan firmalara katkılar sunabilecek, nitelikli yatırımların çekilmesi ile ilgili promosyon çalışmaları yürütmekte olduklarını ifade etmişlerdir.
- Danışmanlık hizmetleri kapsamında, bölge ile ilgili rekabetçi avantajların ön plana çıktığı değerlendirme raporları hazırlamakta, ekonomik sektörler ön plana çıkarmakta ve yerel ekonomiye yönelik veriler hazırlamakta olduklarını belirtmişlerdir. Firma kuruluşu ile ilgili vergi ve yasal düzenlemeler, farklı bölgelerin rekabet avantajları, yatırım politikaları hakkında bilgilendirme faaliyetleri yürüttükleri ve yatırım sürecinde de bu tür destekleri devam ettirdiklerini vurgulamışlardır.
- Yatırım ile ilgili aktiviteler kapsamında yatırımcılar ile kamu kurumlarını, ilgili kurum ve kuruluşları, finans kuruluşlarını bir araya getirdiklerini ve kuruluş ve çalışma izinleri ile ilgili bilgiler verildiğini belirtmişlerdir.
- Kendileri ile web sitesi, e-mail, telefon, kişisel toplantılar vb. kapsamında iletişime geçilmesi durumunda ,yatırımla ilgili gerekli tüm konularda cevap alabilecekleri bir tek durak ofisi oluşturduklarını belirtmişlerdir.
- Ulusal ve sektörel bazdaki teşvikler ile ilgili detaylı bilgilendirme yapmakta olduklarını ifade etmişlerdir.
- Özellikle dünya genelinde yatırım yapan ülkelere odaklanmış olup bu ülkelerde Arjantin'i tanıtıcı ve yatırım çekmeye yönelik faaliyetlerde bulduklarından bahsetmişlerdir. Bu kapsamda değişken olmak ile birlikte yaklaşık 1 Milyon Dolarlık bir bütçe ayırdıklarını ve 30 kişilik bir ekip ile bu çalışmalarını sürdürdüklerini söylemişlerdir.

- Yatırım promosyon dışında, ihracatı arttırmaya yönelik çalışan 120 kişilik bir ekibin olduğunu ve yaklaşık yıllık 7 milyon dolar bütçe ile çalışmalarını sürdürdüklerini ifade etmişlerdir.
- Oluşturdukları bir yazılım programı ile proje ve finans sahiplerini bir araya getirdiklerini ve bu şekilde birçok projenin hayata geçmesini sağladıklarını ifade etmişlerdir.

Resim 13: Dışişleri Bakanlığı Ziyareti

Kurum tarafından yapılan sunumlar ve bilgilendirmelerin ardından Ajans Genel Sekreteri Dr. İlhan KARAKOYUN tarafından TRC2 Bölgesi ve Ajansı tanıtan bir sunum gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonunda soru cevap kısmına geçilerek yetkililerce işbirliği yapılabilecek alanlarla ilgili görüş alış verişinde bulunulmuştur. Arjantin yetkililerince, Türkiye ile ticari ilişkilerin daha da geliştirilmesi için çeşitli çalışmalar yürütüldüğü ve bu amaçla 2014 yılında Türkiye'ye bir iş gezisi yapılmasının planlandığının ifade edilmesi üzerine, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Başkanı Osman BAYDEMİR, iş gezisi kapsamına Bölgemizin de dâhil edilmesinden memnuniyet duyulacağını belirterek, kendilerine davette bulunmuştur.

Arjantin Dışişleri Bakanlığı Yatırım Geliştirme ve Ticaret Teşvik Müsteşarlığı, Arjantin'deki üretken yatırımların gelişmesini teşvik etmekte ve Arjantin'in rekabet gücüne ve sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmak için yerel firmaların uluslararasılaşmasını desteklemektedir.

Müsteşarlık tarafından sağlanan hizmetler şunlardır:

- Ülke genelinde iş sektörleri ve coğrafi konumlarının belirlenmesi,
- Stratejik sektörlerde yatırım ve yenilikçilik fırsatlarının belirlenmesi,

- Proje boyunca yatırım sürecini kolaylaştırmak için kişileştirilmiş ve profesyonel hizmetler sunulması,
- Uluslararası yatırımcılar ve yerel firmalar arasında bağlantılar kurulması ve ortaklıklar geliştirilmesi için bağlantı kurulması ve yardım edilmesi.

5. GENEL DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

Karacadağ Kalkınma Ajansı Heyeti, 01-09 Aralık 2013 tarihleri arasında Brezilya ve Arjantin'e gerçekleştirmiş olduğu çalışma ziyareti kapsamında tarım, tarıma dayalı sanayi, ticaret, yerel yönetimler, kentleşme ve kalkınma alanlarında önde gelen kurum/kuruluş ve özel sektör temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirmiştir. Söz konusu görüşmeler neticesinde her iki ülkeye ilişkin yapılan değerlendirmeler şöyledir.

5.1. Brezilya'ya İlişkin Değerlendirmeler

Firmalarımızın piyasayı yerinde araştırması, fuarlara katılarak gözlemde bulunması, bir süre piyasa işleyişi hakkında bilgi toplaması yatırım kararı için gerekli olacaktır. İlgili üründe piyasada potansiyel görülmesi halinde, vergilerin veya bürokrasinin fazlalığı yıldırıcı bir etken olarak görülmemelidir. Zira bu nedenlerden dolayı rekabet tam anlamıyla yerleşmediğinden, kar marjları oldukça yüksek durumdadır.

Firmalarımızın Brezilya'daki müşterilerine yerinde dağıtım ağı oluşturabilmesi için, Brezilya'da bir firma kurmasının ve dağıtım için uygun anayollara yakın alanlarda depolar oluşturmasının ihracatlarını son derece kolaylaştıracağı değerlendirilmektedir.

Nihai ürünlerin vergi oranlarının yüksekliği nedeniyle, bazı ürünlerin son işleminin Brezilya'da yapılması ve sonrasında satışının yapılması vergi avantajı sağlayabilecektir.

Brezilya'da üretimi yapılabilecek ürünler olarak, otomotiv yan sanayi ürünleri, PVC profil ve kapı pencere üretimi gibi inşaat malzemeleri, ıslak mendil ve diğer kozmetik ürünleri, mobilya akla gelmektedir. Bununla birlikte Brezilya'nın iç piyasa büyüklüğü dikkate alındığında, her türlü ürünün üretiminin yapılabileceği, özellikle gümrük vergilerinin yüksek olduğu tüketim malzemelerinde Brezilya'da üretim yapılmasının ciddi rekabet avantajı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, Brezilya'dan Türkiye'ye yüksek miktarda ithalatı gerçekleştirilmekte olan soya fasulyesi ve demir cevheri gibi ürünler ile çevre ülkelere transit ticaretinin yapılabileceği şeker gibi ürünlerin Brezilya'da üretimine yatırım yapılmasının ticareti kolaylaştırabileceği düşünülmektedir.

Brezilya'nın farklı paketler ve projeler kapsamında altyapı ve üstyapıya yapmakta olduğu yatırımlar, müteahhitlik firmalarımız için büyük fırsatlar sunmaktadır.

5.2. Arjantin'e İlişkin Değerlendirmeler

Arjantin ile ülkemiz arasındaki ticari ilişkiler genel olarak değerlendirildiğinde, ticari ve ekonomik ilişkileri düzenleyen uygun bir yasal altyapının olmasına rağmen pazara göre düşük bir dış ticaret hacminin bulunduğu ve dış ticaretin ülkemiz aleyhine büyük bir açık verdiği görülmektedir.

İhracatımızın daha hızlı bir artış seyri izleyememesinin en önemli nedeni, uzaklık dolayısıyla ihracatçılarımızın bu piyasayı ziyaret etmemeleridir. Ülkemizin ihraç etmeye çalıştığı pek çok sanayi ürünüde ise, rakip ülkeler önceki yıllarda piyasadaki yerlerini almış ve piyasaya yerinden hitap etmeye başlamışlardır. Doğal olarak çok ciddi bir fiyat farklılığı olmaksızın yıllardan bu yana rakiplerimizden mal alan Arjantinli firmaları etkilemek mümkün olamamaktadır.

Ülkemizin Arjantin'den gerçekleştirdiği ithalatın % 90'ını tarım ağırlıklı ürünler oluşturmaktadır. Arjantin; özellikle dondurulmuş balık, sakatat, süt tozu, bal, ham deri, yün, kıl ve ağaç ürünleri üretimi ve ihracatında yüksek bir potansiyele sahiptir.

Arjantin, dünyanın en büyük et ihracatçısı ülkelerinden biri olmakla birlikte, son yıllarda et ihracatında belirgin bir düşüş görülmüştür. Avrupa pazarına girmekte bazı güçlüklerle karşılaşılması, Arjantin'i yeni pazarlar aramaya sevk etmiştir. Ülkemiz ile Arjantin'in bu alanda işbirliği imkânları mevcuttur. Özellikle Güneydoğu Anadolu Projesi çerçevesinde, bu bölgede gerçekleştirilecek olan ortak hayvancılık yatırımları sayesinde iki ülke, talebin sürekli artmakta olduğu Ortadoğu Pazarına kolaylıkla girme şansına sahip olabilecektir. Ayrıca, Arjantin, söz konusu ülkelerle ticari ilişkilerini geliştirebilmek için Türk Serbest Bölgelerinden yararlanabilecektir. Bu bölgelerdeki depolama imkânları ve mevzuat kolaylıkları, büyük bir et ve et ürünleri ihracatçısı olan Arjantin'e önemli fırsatlar sunmaktadır.

Öte yandan, nohut, mercimek, tütün, baharat, yaş meyveler (özellikle greyfurt, portakal, mandalina), çekirdeksiz kuru üzüm, kuru incir, fındık, kuru kayısı, Antep fıstığı ve yer fıstığı Arjantin'e ihraç edilebilir potansiyel ürünler olarak sıralanabilir. Ayrıca, dokuma, giyim, cam mamulleri, seramik mamulleri, inşaat demiri, madeni mutfak eşyası, taşıt araçları ve bunların aksam ve parçaları, hediyelik eşya, halı ve kilim ihraç potansiyeli bulunan diğer ürünlerdir. Bunun yanı sıra, kalite, miktar ve fiyat itibarıyla deri sektörümüz bu ülkenin ihtiyaçlarına rahatlıkla cevap verebilecek niteliktedir. Arjantin ve Türkiye'de ortak yatırım ve üretim imkânları bulunmaktadır.

Arjantin, dünyadaki başlıca yün ve pamuk üreticisi ülkelerden biri olup, aynı zamanda, gelişmiş olan hayvancılığa bağlı olarak önemli miktarda ham deri elde etmektedir. Bu çerçevede, tekstil ve deri giyim konusunda bu ülkede yapılacak yatırımların getirisinin yüksek olacağı göz önünde bulundurulmalıdır.

Yabancı sermayeye sağlanan kolaylıklar ile birlikte değerlendirildiğinde Arjantin, Türk yatırımcıları için belirli alanlarda karlı yatırımların yapılabileceği bir ülke olarak görülmektedir.

Arjantin ve Türkiye arasında ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için potansiyel mevcut olup, iki ülke özel sektör temsilcilerini bir araya getirecek toplantı, seminer ve karşılıklı ziyaret, ticaret fuarları ve benzeri organizasyonların düzenlenmesi suretiyle, yatırımların artırılması ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi mümkün olabilecektir.

Arjantin ile ülkemiz arasında kurulacak yakın ekonomik işbirliği, Arjantin'in üyesi bulunduğu MERCOSUR ile ortaya çıkacak geniş pazardan Türk firmalarının da yararlanmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Ekonomi Bakanlığı Ülke Raporları (2013), <http://www.ekonomi.gov.tr/>
- Dünya Bankası (2013), <http://data.worldbank.org/>
- ITC, 2013, <http://www.intracen.org/country/argentina/>
- ITC, 2013, <http://www.intracen.org/country/brazil/>
- TÜİK, 2013, www.tuik.gov.tr